

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В. о. декана факультету соціальної
педагогіки та психології
О. В. Пономаренко
«31» серпня 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Виховання та навчання дітей дошкільного віку в різновікових групах
підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
спеціальності 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Самсонова О. О., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри дошкільної та
початкової освіти

Протокол № 1 від «25» серпня 2026 р.
Завідувач кафедри
дошкільної та початкової освіти

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Л. О. Сущенко

С. В. Сиваш

2026 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Виховання та навчання у різновікових групах дітей дошкільного віку

підготовки бакалаврів
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Дошкільна освіта»
спеціальності 012 Дошкільна освіта
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

ВИКЛАДАЧ: Самсонова О.О., канд. пед. н., доцент, доцент кафедри дошкільної та початкової освіти

Зв'язок з викладачем: *Viber, телеграм (097-949-83-54), Moodle (форум курсу, приватні повідомлення)*

E-mail: *golovinova.l89@gmail.com*

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: *097-949-83-54*

Інші засоби зв'язку: *golovinova.l89@gmail.com*

Кафедра: *кафедра дошкільної та початкової освіти, VIII к., ауд. 103*

1. Опис навчальної дисципліни

Метою курсу є розкрити студентам наукові та емпіричні засади сутності феномену «різновікова група» та надавати допомогу у реалізації особистого потенціалу в рамках фахової підготовки. Розвивати у них здатність до творчого пошуку, уміння будувати освітній процес відповідно до педагогічних принципів розвитку, виховання та навчання, спрямування освітньої парадигми сьогодення на гуманізацію та індивідуалізацію роботи з дошкільниками; створити максимально сприятливі можливості для подальшої професійної самореалізації майбутніх вихователів ДНЗ, оволодіння методами самостійної науково-дослідної та методичної роботи; формувати у майбутніх вихователів потреби й уміння будувати рефлексивну практику в усіх видах педагогічної діяльності.

Пререквізити навчальної дисципліни «Виховання та навчання у різновікових групах дітей дошкільного віку»: «Історія педагогіки», «Дошкільна педагогіка», «Дитяча література» «Дошкільна лінгводидактика».

Постреквізити навчальної дисципліни «Виховання та навчання дітей дошкільного віку в різновікових групах»: Курсова робота з фахових методик, Курсова робота з фаху, Навчальна практика практика, Підготовка до кваліфікаційного екзамену зі спеціальності.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>3</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	6-й	6-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	24 год	4 год
Практичні заняття	24 год	4 год
Самостійна робота	42 год	82 год
Консультації	Відповідно до графіка: https://cutt.ly/KejOkOLb	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=7697	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою результатів навчання

Результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
КЗ 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. КЗ 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу КЗ 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. КЗ 6. Здатність до міжособистісної взаємодії КЗ 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. КС 1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації. КС 2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага). КС 3. Здатність до розуміння природи і психологічних закономірностей розвитку в дітей раннього і дошкільного віку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних	Традиційні методи: словесні (бесіда, обговорення, розповідь, пояснення, інструктаж, робота з літературними джерелами, законодавчо-нормативними документами); наочні (ілюстрація, демонстрація, показ малюнків, схем, навчальних фільмів, інформаційних відеороликів, презентацій); практичні методи (письмові вправи: складання схем, порівняльних таблиць, анотацій, пам'яток, методичних рекомендацій тощо). Інтерактивні методи: «асоціативний кущ», ділові ігри, ситуаційні задачі, метод незакінчених речень, ігрове навчання, творчі завдання; складання хмар слів; робота в парах та групах.	Поточні контрольні заходи: виконання практичних завдань, експрес-контролі. Підсумкові контрольні заходи (екзамен): тестування, ІДЗ на СЕЗН Moodle

дій.		
КС 4. Здатність до розуміння природи і психологічних закономірностей розвитку в дітей раннього і дошкільного віку первинних уявлень про предметне, природне, соціальне довкілля, властивості і відношення предметів; розвитку самосвідомості («Я» дитини і його місце в довкіллі)		
КС 5. Здатність до розуміння природи і психолінгвістичних закономірностей розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими з урахуванням актуальних лінгвометодик.		
КС 6. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого дотримання суспільно визнаних морально-етичних норм і правил поведінки.		
КС 7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любів до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).		
КС 8. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок екологічно безпечної поведінки і діяльності в побуті, природі й довкіллі.		
КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.		
КС 12. Здатність до формування у дітей раннього і дошкільного віку естетичного ставлення до довкілля, емоційного сприймання і переживання творів мистецтва.		
КС 14. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньомовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку з урахуванням особливостей		

компетентнісного, діяльнісного, інтегративного підходу та застосуванням ігрових методів в організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти.		
КС 15. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості		
КС 17. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу		
КС 18. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці		
КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами		
КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.		
ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.		
ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.		
ПР-05. Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.		
ПР-12. Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу.		

Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.		
ПР-13. Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.		
ПР-16. Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. для реалізації завдань всебічного розвитку дітей		
ПР-18. Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.		
ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.		
ПР-22. Дотримуватись умов безпеки життєдіяльності дітей раннього і дошкільного віку.		

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організація життєдіяльності дітей у різновіковій групі закладу дошкільної освіти

Тема 1. 1. Особливості комплектування різновікової групи

Різнорічкові групи, їх види, причини створення у різних типах дошкільних закладів. Основні принципи комплектування різновікових груп у дошкільних навчальних закладах. Організація та проведення процесів життєдіяльності в різновікових групах.

Тема 2. Організація та проведення процесів життєдіяльності в різновіковій групі.

Організація режиму дня у різновіковій групі. Характер взаємодії дітей і його вплив на формування комунікативності у різновікових групах. Методика формування позитивних взаємовідносин між дітьми у різновікових групах.

Тема 3. Забезпечення предметного розвивального середовища в різновіковій групі.

Розвивальне предметне середовище як головна умова реалізації освітніх завдань. Вимоги до створення предметного розвивального середовища в різновікових групах. Соціальне середовище розвитку дитини. Основні складові розвивального середовища.

Змістовий модуль 2. Особливості організації освітнього процесу у різновіковій групі закладу дошкільної освіти

Тема 4. Організація ігрової діяльності в різновікових групах.

Різноманітність ігор та їх значення в організації життя і виховання дітей. Педагогічне керівництво творчими іграми. Організація і проведення рухливих ігор з правилами.

Тема 5. Особливості організації та керування працею дітей у різновікових групах. Особливості праці дітей дошкільного віку. Основні напрямки трудового виховання дітей дошкільного віку. Види праці: господарсько-побутова, праця в природі, художня праця.

Форми організації праці у різновіковій групі.

Тема 6. Методика навчально-виховного процесу в різновікових групах.

Основні вимоги проведення занять в різновіковій групі. Складність організації навчання з дітьми різновікової групи. Організація та методика проведення занять із дітьми змішаної групи. Проведення занять з різних розділів програми.

Тема 7. Спілкування дітей різного віку в умовах різновікової групи.

Різнорікова група як соціально-психологічне явище та її значення у спілкуванні дошкільників. Спілкування молодших і старших дошкільників у різновіковій групі: головні педагогічні аспекти. Роль вихователя у становленні гармонійного спілкування дітей у різновікових групах.

Тема 8. Планування навчально-виховної роботи у різновіковій групі.

Особливості планування навчально-виховної роботи у різновіковій групі. Перспективне та календарне планування.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Тема. <i>Особливості комплектування різновікової групи</i>	2	1	0,5раза на тиждень
Практичне заняття 1	Різнорікові групи, їх види, причини створення у різних типах дошкільних закладів. Основні принципи комплектування різновікових груп у дошкільних навчальних закладах. Організація та проведення процесів життєдіяльності в різновікових групах.	2	1	0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		3	10	
Лекція 2	Тема. <i>Організація та проведення процесів життєдіяльності в різновіковій групі.</i>	2	1	0,5раза на тиждень
Практичне заняття 2	Організація режиму дня у різновіковій групі. Характер взаємодії дітей і його вплив на формування комунікативності у різновікових групах. Методика формування позитивних взаємовідносин між дітьми у різновікових групах.	2	1	0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		3	10	
Лекція 3	Тема. <i>Забезпечення предметного розвивального середовища в різновіковій групі.</i>	4	0,5	0,5раза на тиждень
Практичне заняття 3-4	Розвивальне предметне середовище як головна умова реалізації освітніх завдань.	4	0,5	0,5раза на тиждень
Самостійна робота *	Вимоги до створення предметного розвивального середовища в різновікових групах. Соціальне середовище розвитку дитини. Основні складові розвивального середовища.	4	12	

Лекція 4	<i>Тема. Організація ігрової діяльності в різновікових групах.</i> Різноманітність ігор та їх значення в організації життя і виховання дітей. Педагогічне керівництво творчими іграми. Організація і проведення рухливих ігор з правилами	2	0,5	0,5раза на тиждень
Практичне заняття 5		2	0,5	0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		3	12	
Лекція 5	<i>Тема. Особливості організації та керування працею дітей у різновікових групах.</i> Особливості праці дітей дошкільного віку. Основні напрямки трудового виховання дітей дошкільного віку. Види праці: господарсько-побутова, праця в природі, художня праця. Форми організації праці у різновіковій групі.	4		0,5раза на тиждень
Практичне заняття 6		2		0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		4		
Лекція 6	<i>Тема. Методика навчально-виховного процесу в різновікових групах.</i> Основні вимоги проведення занять в різновіковій групі. Складність організації навчання з дітьми різновікової групи. Організація та методика проведення занять із дітьми змішаної групи.	2		0,5раза на тиждень
Практичне заняття 7-8		4		0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		3		
Лекція 7	<i>Тема. Спілкування дітей різного віку в умовах різновікової групи.</i> Різнорікова група як соціально-психологічне явище та її значення у спілкуванні дошкільників. Спілкування молодших і старших дошкільників у різновіковій групі: головні педагогічні аспекти. Роль вихователя у становленні гармонійного спілкування дітей у різновікових групах.	4	1	0,5раза на тиждень
Практичне заняття 9-10		4	1	0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		4	12	
Лекція 8	<i>Тема. Планування навчально-виховної роботи у різновіковій групі.</i> Особливості планування навчально-виховної роботи у різновіковій групі. Перспективне та календарне планування.	4	1	0,5 щотижня
Практичне заняття 11-12		4	1	0,5раза на тиждень
Самостійна робота *		4	12	

* Самостійна робота передбачає засвоєння матеріалу в позааудиторний час, підготовку практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури, підготовку до екзамену.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	відповіді на запитання	Надайте відповіді на запитання: 1. Назвіть види різновікових груп. 2. Скільки дітей як правило може бути в комплектуючих групах? 3. Чи можна об'єднувати в одну підгрупу дітей не суміжного віку? 4. Групи за функціональним призначенням: діяльності	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; відповів правильно на всі запитання, знання студента є глибокими, міцними, системними, 3 бали отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання	4
Практичне заняття №2	Робота над законом України про «Дошкільну освіту»	1. Виписати з закону України про «Дошкільну освіту» типи дошкільних закладів у яких можуть бути створені різновікові групи. 2. Виписати завдання з закону України про	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; відповів правильно на всі запитання, знання студента є глибокими, міцними, системними, 3 бали отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ,	4

		«Дошкільну освіту» дошкільної освіти.	зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання	
Практичне заняття №3	Робота з відео предметно-розвивального середовища	Після перегляду відео, опишіть, які зони розвитку, ви вважаєте важливими?	3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	3
Практичне заняття №4	Робота над словником	Підготувати словник термінів до теми	3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному	3

		«Забезпечення предметного розвивального середовища в різновіковій групі».	обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	
Практичне заняття №5	дидактичні ігри	Дібрати з програми «Українське дошкілля» по дві гри для дітей різновікової групи (4-5 або 5-6) роки: назву, матеріал, ускладнення. • Сюжетно-рольові ігри • Ігри-драматизації • Конструкторсько-будівельні ігри • Дидактичні ігри • Рухливі ігри. Народні ігри	3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	3
Практичне заняття №6	види господарсько-побутова праці для різновікової групи	Доберіть види господарсько-побутова праці для різновікової групи дітей 4,5 р.ж.	Експрес-тестування під час практичних занять виконується на СЕЗН ЗНУ Moodle (10 тестових завдань) 3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для	10 3

			виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	
Практичне заняття №7	презентація	Скласти презентацію не менш, ніж 10 слайдів на тему: «Методика навчально-виховного процесу в різновікових групах».	3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	3
Практичне заняття №8	форми організації занять дошкільників	Які форми організації занять дошкільнят у різновіковій групі ви знаєте? Оформіть доповідь у вигляді презентації	3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності;	3

			1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	
Практичне заняття №9	презентація	Дібрати «Інноваційні технології розвитку мовлення дітей» для різновікової групи і зробити презентацію.	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; відповів правильно на всі запитання, знання студента є глибокими, міцними, системними, 3 бали отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання	4
Практичне заняття №10	Складання казки	Скласти «салат із казок» за методом Джанні Родарі.	3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати	3

			особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	
Практичне заняття №11	Календарний план	Скласти календарний план для різновікової групи на один день (будь який вік).	4 бали отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; відповів правильно на всі запитання, знання студента є глибокими, міцними, системними, 3 бали отримує студент, знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, відповідь студента правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень; завдання виконане на належному рівні, але без творчого підходу; 2 бали отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання. У таких випадках студенту надається можливість повторного виконання	4
Практичне заняття	Конспект заняття	Розробити конспект заняття у різновікових групах ДНЗ (для дітей 2-х	Експрес-тестування під час практичних занять	10 3

№12		вікових категорій): мета, матеріал, хід.	виконується на СЕЗН ЗНУ Moodle (10 тестових завдань) 3 бали – отримує студент, який самостійно, у повному обсязі виконав завдання; знання студента є глибокими, міцними, системними, він вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, виявляти й відстоювати особисту позицію. 2 бали - отримує студент, який виконав завдання не в повному обсязі, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності; 1 бал - отримує студент, який виконав завдання номінально, фрагментарно, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення 0 балів отримує студент, який не виконав завдання	
Усього за підсумковий контроль				60
		Підсумковий контроль		
екзамен	Теоретичне завдання	Тестування Питання для підготовки розміщено на СЕЗН Moodle	За кожну правильну відповідь на 20 тестових запитань здобувач вищої освіти отримує 1 бал	20
	Практичне завдання	Оберіть тему та складіть презентацію не менше 10 слайдів. Тема 1. Особливості комплектування різновікової групи Тема 2. Специфіка організації роботи в різновіковій групі Тема 3. Організація ігрової діяльності в різновікових групах Тема 4. Методика навчально-виховного процесу в різновікових групах Тема 5. Планування навчально-виховної роботи в різновіковій	20–17 балів – високий рівень: презентація повністю відповідає завданню, логічно структурована і всебічно розкрита з урахуванням ключових аспектів: відповідає віку дітей. прогномовим завданням 16–13 балів – достатній рівень: відповідає основним вимогам, структурована, змістовно насичена; має незначні недоліки 12–9 балів – середній рівень: загалом відповідає завданню, проте має фрагментарний характер; можливі нечіткі формулювання окремі компоненти описані стисло	20

		групі Тема 6. Забезпечення предметного розвивального середовища в різновіковій групі	або схематично; 8–5 балів – низький рівень: завдання реалізовано частково або з грубими логічними порушеннями; відсутні або нечітко описані ключові компоненти: не має цілісної структури; 4–1 бал – дуже низький рівень: робота демонструє часткове або формальне виконання завдання; відсутня логіка, структура порушена, зміст поверховий; 0 - завдання не виконано	
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Виховання та навчання дітей дошкільного віку в різновікових групах: курс лекцій / уклад. О. М. Попович. Мукачево: МДУ, 2018. 104 с.
2. Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році». Додаток до листа МОН України № 1/9-419 від 02.07.2019 року.
3. Марчук О., Мельничук Л., Шкабаріна М. Професійна підготовка майбутніх педагогічних працівників у сфері дошкільної освіти до роботи з дітьми у різновіковій групі. *Нова педагогічна думка*. 2021. № 1. С. 115–119.
4. Lokarjeva H. ., Samsonova O. ., Chorna H. ., Balatska N. . The essence of professional development of a modern teacher: scientific and methodological approaches. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2024. № 3. С. 75-85.
5. Організація освітнього процесу в різновіковій групі : навч.-метод. посіб. уклад. І. Ю. Підлипняк. Умань : Візаві, 2023. 221 с.
6. Пісоцька Л.М. Виховання у різновікових групах закладу дошкільної освіти: навчальний посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 241 с.

7. Пісоцька Л. М., Пісоцький О. П. Лекції з педагогіки дошкільної. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2020. 209 с.
8. Пісоцька Л., Пісоцький О. Середовище розвитку дитини різновікової групи. *Наукові записки. Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія «Психологопедагогічні науки»*. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя. 2019. № 3. С. 74–82.
9. Самсонова О. О., Чорна Г. В. Моделювання педагогічних ситуацій як засіб розвитку професіоналізму у майбутніх педагогів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. . 2021. № 79. С. 110-115.
10. Самсонова О. О., Слонська Д. І. Словесні ігри як ефективний метод корекції мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку засобами казкотерапії. *Педагогічні науки: теорія і практика*. 2021. №2. С. 232-237.
11. Самсонова О. О., Чорна Г. В., Бобровська Х. В. Теоретичні засади формування професійно-мовленнєвої компетентності майбутніх вихователів у закладах вищої освіти. *Педагогіка вищої школи: досвід і тенденції розвитку*. Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 жовтня 2022 року, м. Запоріжжя) Запоріжжя: ЗНУ, 2022. С. 3-5.
12. Самсонова О. О., Чорна Г. В. Генеза розвитку професійних якостей педагога закладу дошкільної освіти. *Al Farabi Journal Nakhchivan: Farabi Publications*, 2021. С. 39-42.
13. Самсонова О. О., Іванова О. . Features of patriotic upbringing of ukrainian preschool children. *World youth studies conference*. Ізмip: : Capital City Conferences, ІKSAD, Violence &, 2021. С. 44-46.
14. Самсонова О. О., Малюк Т. . Природничо-екологічна компетентність як складова морального виховання дошкільників. *Актуальні проблеми педагогічної освіти: новачії, досвід та перспективи : збірник тез доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (20 квітня 2024 року, м. Запоріжжя) Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2024. С. 162-166.*
15. Чорна Г. В., Самсонова О. О. Методи та прийоми активізації пізнавальної діяльності старших дошкільників з засобами ТРВЗ. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Т. 1. № 62. С. 174-177.
16. Самсонова О.О. У світі музичних ігор. За загальною редакцією Самсонова О. О., Синяк І. Харків : Ранок, 2021. 144 с.
17. KRUTY K. ., Chorna H. ., Samsonova O. ., KURINNA A. ., SOROCHYNSKA O. ., Desnova I. . Genesis of Grammatical Structure of a Preschool Child Language. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2022. Т. 1Sup1. № 14. С. 495-528.
18. Pyle A., Danniels E. A continuum of play-based learning: The role of the teacher in play-based pedagogy and the fear of hijacking play. *Early Education and Development*. 2017. № 28 (3). P. 274-289.

Інформаційні ресурси

Організаційно-розпорядча документація дошкільного навчального закладу.

URL : https://shop.mcfr.ua/catalog/osvita/organizatsiyno-rozporyadcha-dokumentatsiyadnz/#desc?utm_medium=refer&utm_source=pedrada.com.ua/&utm_campaign=abouut

Програми розвитку дітей: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programirozvitku-ditej>

Освітні ресурси:

Освітній портал «Освіта.УА». <http://osvita.ua/>

Педрада. Портал освітян України. <https://www.pedrada.com.ua/>

Освітній портал «Педагогічна преса». <https://pedpresa.ua/>

Портал громадських експертів «Освітня політика». <http://education-ua.org/ua/>

Гіпермаркет знань. <http://school.xvatit.com>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані у формі співбесіди під час планової консультації викладача впродовж двох тижнів після пропуску. Відпрацювання занять може здійснюватися й шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Здобувачі, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до сесії не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Одне з основних завдань навчального процесу та курсу – формування нульової толерантності до академічної недоброчесності. Відповідно до чинних правових норм, порушенням норм академічної доброчесності зокрема вважається: плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело. Приклади оформлення цитувань див. на платформі CE3H Moodle ЗНУ: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/resource/view.php?id=103857>

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються в ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>; наукометрична база Scopus: <https://www.scopus.com>; наукометрична база Web of Science: <https://apps.webofknowledge.com>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

За наявності сертифікату (свідоцтва, програми тощо) про проходження онлайн-курсу, тренінгу, вебінару, курсу підвищення кваліфікації та ін. з тематики (однієї з тем, змістового модуля) навчальної дисципліни залежно від кількості прослуханих годин (здобутих кредитів) здобувачу може бути нараховано до 40 балів. Дотичність тематики, відповідність досягнутих результатів навчання та кількість додаткових балів визначається викладачем. Документи, що підтверджують участь здобувача у відповідних заходах, мають бути подані викладачу до початку сесії.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://cutt.ly/YrAX6zCD>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положення про порядок прийому, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти в ЗНУ: <https://cutt.ly/qrACe7l0>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>